

Posudek vedoucího diplomové práce

Téma: Práva a povinnosti manželů podle občanského zákoníku

Autor: Renáta Rynešová

Vedoucí diplomové práce: JUDr. Jindřich Psutka, Ph.D.

Posuzovaná diplomová práce se zaměřuje na téma na první pohled velmi tradiční. Práva a povinnosti manželů jsou pochopitelně nedílnou součástí soukromoprávní úpravy postavení manželů odedávna. K uvedenému je však třeba dodat, že některá práva a povinnosti zůstávají dlouhodobě poněkud stranou bližšího zájmu odborné veřejnosti, současně je pak třeba připomenout, že autorka se zaměřuje na právní stav po přijetí současného občanského zákoníku. Právě v souvislosti s jeho přijetím byla zavedena celá řada nových pravidel a pozměněno mnoho pravidel dřívějších. Bližší rozbor dané problematiky je tedy jednoznačně žádoucí. Hned na úvod je pak třeba připomenout, že autorka problematiku nevyčerpává zcela celistvě. Po předchozí domluvě s vedoucím ve své práci vynechává, ve prospěch hlubšího rozboru zvolených témat, zejména výklad společného jmění manželů, které by mohlo být předmětem pro pojednání v několika samostatných diplomových pracích.

Autorka svou práci člení do čtyř samostatných částí (pomineme-li *Úvod* a *Závěr*). První je věnována vymezení obecných východisek problematiky, tedy zejména samotnému pojmu subjektivních rodinných práv a dále pak obsahu manželství. Na zhruba deseti stranách zde diplomantka pokládá základ pro další výklad a současně již zde naznačuje, že jí zkoumaná problematika nemá vždy zcela jednoduché a jednoznačné teoretické zakotvení. Druhá poměrně stručná partie je věnována manželské rovnosti. Pozornost je zde upřena jak na historické souvislosti a vývoj, tak k některým v současné době aktuálním situacím, kdy je otázka rovnosti a nediskriminace řešena (např. problematika střídavé péče). Následující dvě partie jsou pak již přímo zacíleny na zvolené téma. Toto jádro své práce rozvrhuje do dvou oblastí. Samostatně se věnuje osobním právům manželů a osobně-majetkovým právům manželů. Uvedené strukturování je zvoleno vhodně, dává přehlednou systematiku někdy poměrně nahodilému členění zákonného textu. V jednotlivých kapitolách obou zmíněných částí pak přehledně probírá jednotlivá práva a povinnosti manželů. Rozsah těchto dvou klíčových částí práce je více než padesát stran a přesahuje tak obvyklý rozsah, který je těmto otázkám věnován v učebnicové, ale pravidelně i jiné odborné literatuře.

Odborná úroveň práce je velmi dobrá. Autorku je třeba pochválit zejména za přidržení se samotného tématu v celém rozsahu práce. Svoji pozornost hned na několika místech věnuje povinnostem manželů, jimž zpravidla není věnována větší pozornost. Příkladem může být kap. 4.3 věnovaná povinnosti manželů být si věrni. Její analýza zde jde do hloubky, téma je rozebíráno ze všech stran. Některé odpovědi se snaží nalézt až po poměrně detailním rozboru teoretických východisek (např. možnost nahlížení na vzájemnou povinnost manželů být si věrni jako na smluvní vztah). Obohacující je i zařazení kapitoly 4.3.5. pojednávající o doložkách o nevěře v předmanželských smlouvách v USA. Autorka se ve výkladu nevyhýbá samostatným úvahám i kritickému postoji k některým publikovaným

závěrům. Ve výkladu často zohledňuje vedle roviny hmotněprávní i procesní aspekty. Podnětný je zejména výklad o možnostech vynutitelnosti řady vzájemných manželských povinností (např. v pojednání o právu manžela na informace o příjmech a stavu jmění druhého manžela). Jakkoliv ne se všemi závěry, které autorka činí, musí čtenář nutně či bezvýhradně souhlasit, je její analýza, jdoucí mnohdy za hranice pozornosti, která je těmto otázkám běžně věnována, jistě zajímavá a podnětná k dalšímu zamyšlení.

Formální stránka práce nevykazuje výraznější problémy. Autorka se sice dopouští některých prohřešků proti pravidlům pravopisu a stylistiky (např. s. 25 – *jednalo o smlouvo*; s. 30 – *doložka zlobivého děvče*; s. 40 – *Manžela je zvyklá...* aj.), jejich počet však není tak výrazný, aby výsledný dojem z práce jakkoliv ovlivnil.

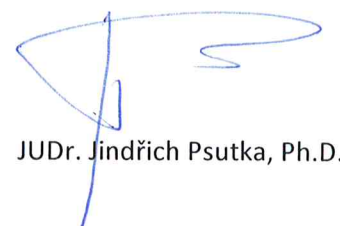
Práce s odbornými zdroji je na odpovídající úrovni. Přehled použité literatury přiložený na závěr práce jasně dokazuje, že autorka nastudovala při zpracování práce nadstandardní množství odborných zdrojů. V oblasti rodinného práva čerpá téměř ze všech publikací vydaných v této oblasti za posledních několik let. Této velmi kvalitní a rozsáhlé práci s odbornými zdroji odpovídá i značně rozsáhlý poznámkový aparát. Citováno je v intencích platné citační normy.

S ohledem na výše podané kladné posouzení, je možné uzavřít, že autorce se podařilo její úkol splnit. Odevzdaná práce sice téma zcela nevyčerpává, nebylo to však jejím primárním cílem. Bližší zaměření jen na některá práva a povinnosti manželů umožňuje autorce hlubší rozbor problematiky, což je jistě žádoucí. Mnohá místa odevzdaného textu se mohou stát zdrojem podnětných informací a předmětem dalšího zamyšlení i pro případné čtenáře. Práci tak k obhajobě **doporučuji** a v případě kvalitní obhajoby ji navrhuji hodnotit jako **výbornou**.

Otázky k obhajobě:

- 1) V práci (s. 46) přebíráte publikovaný závěr, dle kterého není třeba souhlasu jednoho z manželů, pokud by chtěl druhý manžel prodat věc tvořící obvyklé vybavení rodinné domácnosti. Tuto myšlenku by bylo dobré vysvětlit, je tento závěr souladný s textem zákona?
- 2) Jaký je Váš názor na zákonem zakotvenou manželskou solidaritu? Je třeba, aby byli oba manželé subjektem smlouvy, pokud mají být z takové smlouvy povinni a oprávněni společně a nerozdílně?

V Plzni dne 2 května 2016

JUDr. Jindřich Psutka, Ph.D.